

Kun je PTSS behandelen tijdens de slaap?

H.J.F. van Marle

Waarom dit onderzoek?

Posttraumatische stressstoornis (PTSS) is een ernstige psychiatrische stoornis waarbij traumatische herinneringen ten grondslag liggen aan herbelevingen en nachtmerries. Slaap na behandeling biedt een unieke mogelijkheid om behandelresultaten te vergroten, omdat dan de aangepaste en geneutraliseerde traumaherinnering wordt vastgelegd in langetermijngeheugen-netwerken (geheugenconsolidatie). *Targeted memory reactivation* (TMR) is een nieuwe techniek om geheugenconsolidatie te versterken door zogenoemde *reminder cues* (geluiden die gelinkt zijn geraakt aan de herinnering tijdens het opslaan ervan) opnieuw aan te bieden tijdens de diepe slaap.

Onderzoeksvraag

Kan TMR gebruikt worden bij patiënten met PTSS om behandelde herinneringen versterkt vast te leggen tijdens slaap na standaard psychotherapie en zo het behandelresultaat te vergroten?

Hoe werd dit onderzocht?

Wij behandelden patiënten met PTSS met 1 sessie EMDR, inclusief een standaard auditieve, afleidende stimulus.¹ Hierna overnachtten patiënten op het slaaplaboratorium waar hun slaap werd gemeten met EEG en de helft van de patiënten (n = 17) TMR onderging (met het EMDR-geluid als TMR-cue) en de andere helft (n = 16) shamstimulatie (geen geluid).

Belangrijkste resultaten

Afgezet tegen shamstimulatie en gemeten met EEG, leidde TMR tijdens de slaap tot een versterking van trage oscillaties (0,5-1,5 Hz) en *spindles* (11-16 Hz), de slaapparameters die ten grondslag liggen aan geheugen-

consolidatie. Binnen de TMR-groep correleerden deze geïnduceerde veranderingen in slaafysiologie met een grotere afname van PTSS-symptomen. Dit suggereert dat TMR de geheugenconsolidatie van de behandelde herinneringen heeft versterkt. De patiënten die TMR ontvingen, waren verder minder geneigd tot vermijden op het moment dat zij naar een gepersonaliseerd audioscript van hun eigen herinnering moesten luisteren de dag na de interventie. Klinisch gezien waren er geen andere voordelen voor TMR na EMDR versus EMDR alleen. Tot slot leidde TMR niet tot slaapverstoringen of toename van nachtmerries.

Consequenties voor de klinische praktijk

Gezamenlijk geven de bevindingen uit deze studie een eerste indicatie dat TMR veilig gebruikt kan worden in een poging bestaande behandelresultaten

AUTEUR

Hein van Marle

E-mail: h.j.vanmarle@amsterdamumc.nl

bij PTSS te vergroten. In een poging slaap definitief te openen als nieuw therapeutisch venster bij PTSS zullen we met een geplande vervolgstudie de effectiviteit van TMR onderzoeken bij grotere aantallen patiënten met PTSS en met gebruikmaking van recent ontwikkelde, makkelijk draagbare EEG-hoofdbanden.

LITERATUUR

1 van der Heijden AC, van der Werf YD, van den Heuvel OA, Talamini LM, van Marle HJF. Targeted memory reactivation to augment treatment in post-traumatic stress disorder. *Curr Biol* 2024; 34: 3735-46.e5.

Figuur 1. Schematische weergave van de uitvoering en werking van *targeted memory reactivation* bij PTSS

